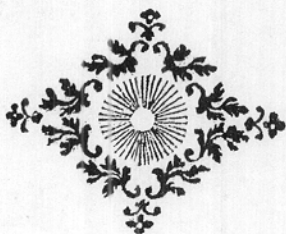

DE
MORBIS
INFANTUM
DISSERTATIO,

Quam Anno 1729. Lugduni Batavorum
Edidit pro Gradu Doctōratûs

RICHARDUS CONYERS.

LONDINI,
Apud JOHANNEM NOURSE.

MD.CC.XLVIII.

H O N O R A T I S S I M O

V I R O

D. D. C. MOLESWORTH

MED. DOCTORI,

MERITISSIMO, ERUDITISSIMO,

AMICO SUO INTEGERRIMO AD CINERES,
USQUE COLENDO

HANC DISSERTATIONEM

In Amicitia ac observantia

Suæ signum, sacram facit

R. CONYERS.

Monitum

MONITUM AD LECTOREM.

QUUM nuper prodiret Li-
bellus, hoc titulo, *An Es-
say on Nursing, &c.* in quo multa
in hâc Differtatione comprobata
reperiuntur ; non ingratum fore,
visum est hoc opus exiguum vi-
ginti circiter abhinc annis edi-
tum, ad usum publicum, jam
rursus Typis mandare.

DISP U-

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

MORBIS INFANTUM.

CAPUT PRIMUM.

Quemadmodum unaquæque ætas suos hæbet Affectus & Mores, quos graphice depinxit Horatius ^a, ita etiam sua incommoda, suos proprios morbos patitur, quos rite distinguere & cognoscere, ut tutius iis medela afferri pollit, tantopere interest bonum Medicum. Hinc Infantum peculiare morbos cum viris in hisce rebus peritis, nonnunquam attente considerandi occasionem nactus, illorum Originem, Diversitatem, & Curationem, pro virili breviterque in hac Dissertatione Inaugurali tradere aggredior. Utque Ordinem quemdam sequar, Infantum morbos in tres generales Classes dividam; quarum Prima continebit illos qui Recens natis peculiare sunt; Secunda qui Dentitionem concomitantur; tertia qui a Vermibus oriri solent.

Morbi Infantibus recens natis peculiare, vel immediate post Partum, ab obstinatâ excernendorum Retentione, vel a perversâ nutrimento- rum Ingestionem originem ducunt; ibi quidem

^a In Art. Poet. a V. 156. ad V. 175.

eminet fæcum Primarum Viarum & Meconii suppressio ; hic vero primario se offerunt Lactis, & aliorum alimentorum vitia.

Morbi a
glutinosi
pigmen-
is nimis
iu re-
entis.

§. 1. Simul atque in lucem editus est foetus humanus, Funiculo umbilicali resecto probe ablutus, lecto reconditur, ut collectis in utero materno recrementis excretis, aptior fiat pro nutrimento lactis, ex mammis vel maternis vel ad id conductæ Nutricis emulgendo ; quo autem propinato, non raro oriuntur nausæ & vomitus, quæ plane indicant hæere in primis viis materiam quandam hoc alimentum rejici facientem, quam ab ejus consistentiâ glutinosam, caseosam, lentam vocamus ; primo ergo de morbis inde oriundis agendum est.

§. 2. Nunc quod sit talis materia quemadmodum descripta, has partes occupans & replens, docet Infantulorum tum ante tum post partum dissectio ; ubi totus ille tractus ab ore usque ad Intestina crassa, strigmentis glutinosi, caseosi, undique obsitus inventus est. Nec mirum, si consideramus tot matres reperiri, quæ non tantum Pituitâ scatent glutinosâ sanguinemque habent similem, verum indies utuntur adhuc alimentis similibus, adeoque Pituitam lentam, viscosamque generantibus ; unde quid aliud expectari potest, quam ut fœtus earum humoribus scateant pituitosis, glutinosisque ; & hinc saliva & mucus illorum excreta magis lenta magisque tenacia evadunt ; hæc autem per fauces delabentia, & simul cum liquore Amnii (nutrimento fœtus) deglutita, atque ad ventriculum, mox & Intestinum tenue propulsa, eorum parietibus simul

simul deponunt suas fæces, quæ paulatim accumulatur, & in materiam crassam, immeabilem, prius descriptam concrefcunt. Quoties autem hoc accidit, quinam inde fequantur in hos tenelulos effectus, hoc est quod nunc videbimus.

§. 3. Corpus glutinosum dicitur, quod habet partes adeo cohærentes, ut quando movetur una pars, tum hæc simul secum trahat alias adhærentes partes, interim tamen non tota moles moveatur. Quando tale gluten obtinet in corpore humano, præcipue in primis viis, ut in Infantibus repertum est, a motu suo & molestâ irritatione, ingratum stimulantem sensum in totam tunicam nervosam Faucium, Oesophagi, Ventriculi, & Intestinatorum efficiet, unde Nauseæ, Vomitus, Singultus, Tormina & Convulsiones oriuntur, & quatenus Obstructiones facit, Ingesti Cruditatem, Bilis inviscationem, & impedimenta Chyli parandi, perficiendi, & fecernendi producere solet; & hinc fieri (mihi magis quam credibile videtur) quod tot Infantes vel convulsivi vel epileptici nascantur, vel maximas anxietates mox a partu patiantur.

§. 4. Causis explicatis, restat nunc ut quasdam Regulas, tum ad hos dignoscendos tum ad curandos morbos offeramus. Quod ad diagnofin, credo quod hoc paucis absolvatur, non enim hic ut in aliis Casibus quærenda sunt signa diagnofica, in Urinâ quæ semper pallidior est, vel in Pulsu qui levissimâ de causâ justo celerior evadit, sed potius ex folis ipsorum Infantum querelis & Nutricum observationibus sunt petenda; nisi forte his addere liceat, quod Circulus lividus circa oculos apparens ad Pylorum hærentem ma-

DISPUTATIO MEDICA

teriam crassam immeabilem plerumque denotet.

§. 5. Prognosis ex præcedentibus facile hauriri potest; scil. *Causa* si non tollatur, vel mortem, vel alium quemdam non minus durum certissime creat morbum, cujus generis sunt Indigestiones assumptorum, & Lactis coagulatio nimia, unde plurima mala. *Qui morbus* autem facile curatur, modo tempeſtively ſatis prudens advocetur Medicus.

§. 6. Ad faciliorem hujus morbi curationem, debemus in memoriam revocare *Causam* §. 2, 3. memoratam, quæ bene perpenſa neceſſario indicare videtur, 1°. ut materia pituitosa mucosa attenuetur & detergeatur; 2°. ut e Corpore probe eluatur & eliminetur.

Ad primam Indicationem nil melius ſucceſſiſſe obſervatum eſt, quam ut Infantes a Cibis per decem vel duodecem a Partu horis penitus abſtineant; nempe ut Venter in ipſam materiam immediate agens, hanc melius attenuare & digerere poſſit; nec eſt ut ab Inediâ aliquid mali hic metuamus, naſcuntur enim cum omnibus viſceribus plenis, & tanta eſt vel hoc tempore Intestinatorum vis, ut ſibi commiſſa crasſum hoc farcimen conterere & diluere plus ſatis valerent, niſi per præproperam nimis Ciborum pultaceorum ingeſtionem, eorum functiones ſint penitus quaſi devictæ & abolitæ. Tales enim Cibi tantum abeſt ut diluant hanc materiam, ut e contra inviſcant, obtegunt, & ejus digeſtionem & ſubactionem omnino impediunt. Per abſti-

¹ Vid. Essay upon Nursing, p. 13.

nentiam autem hoc loco non intelligimus integram ab omni roborante paululum, & simul diluente assumpto interdictionem, imo potius necessarium nobis videtur, ut vel tempore abstinentiæ pauxillum vini cum melle parvâ Dosi subinde exhibeatur. ℞. E. G. Mellis puriss. Vini Gall. Hydromellis aa ʒss. fiat S. A. mistura. Cujus adhibeatur Cochleare unum 2dâ vel 3tiâ quâque horâ tempore abstinentiæ. ² Solent nonnulli in eundem finem Ol. Amygd. dulc. recens expressum cum Saccharo albiss. propinare, quorum ope lubricatis & absterfis stomacho & Intestinis, copiosæ impuritates ejiciuntur, interdum & vomitu auspicato eliminantur; ut ut soli huic oleo non fidendum sit, cum vel rancescendo facillime Infanti propinatum, non leve incommodum in primis viis inferat, vel licet non rancidum, vix tamen omnia tam exacte eliminet, quin subinde aliquid sordium remaneat; hæc sufficiunt ad primam Indicationem.

³ Ad secundam vero necesse est ut medicamentum quoddam lenissime purgans exhibeatur, cujus forma ac quantitas, æque ac lenitas maxime hâc consideranda sunt; præstat autem in liquidâ quam in ullâ aliâ formâ exhibere. Sumatur V. G. Syr. Cichorei cum Rheo ʒiij. Sapon. Venet. ʒss. Aq. Stillat. Meliss. ʒss. M. fiat Potio pro unâ Dosi, duabus vicibus sumenda. vel ℞. Rhabarb. pulv. gr. viij. Sacchar. albiss. gr. x. m. & exhibe ex Aq. Cerasor. nigr. ʒij. hic multa alia se offerunt medicamenta, sed notare vellem quod Rhabarbarum Infantulis sit omnium amicissimum;

² Vid. Essay, p. 13, 14.

³ Ess. p. 28.

mum; denique Syr. E Spinâ Cervinâ est convenientissimum abstergens omnium sordium & laxans Infantum, præsertim si loco Sacchari cum melle per se depurato sub Insolatione confectus fuerit, vix unquam fallens & commode evacuans. Si autem aliquid impediât ne hæc vel similia commode usurpari possint, vel exhibita votis non respondeant, conveniat externe ad Ventriculum & Umbilicum Epithemata Aromatica & moderate spirituosa applicare, unde fibræ teneræ Ventriculi & Intestinorum roborentur, & fortius in materiam expellendam agant. Ad hunc finem felicissimus in his Casibus ut & in omnibus aliis Clarissimus Boerhaavius Tincturam solet præparare ex herbis aromaticis, quam ope pannorum vel panis tosti applicari suadet, unde mirificos sæpe producit Effectus. vid. ejus M. M. Sect. 1343.

Morbi a
Meconio
retento.

§. 7. Quemadmodum materia lenta, pituitosa, albicans, primas infarcit vias, sic & Intestina crassa sæce nigrâ, tenaci, splendenti, opio simili, Meconium dictâ replentur; cujus materiæ Historiam paucis verbis haud forte extra rem foret tradere. Fœtum in Utero materno hærentem ibi Nutrimentum accipere neminem credo negare, sed quot & quibus modis hoc fiat, non adeo inter Viros doctos convenit: alii per umbilicum nutrimentum totum advectum volunt, per os vero solum, nutrimentum haurire fœtum contendunt alii, nos per utrumque fieri verosimilius putamus: quomodocunque hoc fiat, materies nutritia semel introcepta transit primo in Chylum & inde in fæces lentas, per totum Intestinorum

testinorum crassorum Tractum aggregandas, nec eliminandas donec semel respiraverit Fœtus. Videtur ergo hæc fœculenta materies præcipuam suam originem ducere ex crudiore parte nutrimenti fœtûs, quæ (ut in adultis) a subtilioribus separatur, & in Intestinis his ut Communi Cloacâ deponitur; huic vero addendum est, quod Saliva & Mucus deglutita, Bilis, & alii humores affluentes ad Constitutionem hujus materiæ concurrunt; huic Bilis commissioni forte attribui potest Color nigro-viridescens quo tingitur hæc fæx, quæ primo substantiæ mollioris per moram quotidie magis magisque compingitur, donec tandem in formam hanc lentam & tenacem condensatur. Per novem ergo mensium spatium fœtus in Utero materno alvum nunquam naturaliter deponit, sed assiduo accumulatur hoc Meconium, quod tamen non putrescit quamdiu aer non admittitur.

§. 8. Simul ac autem in lucem editus est Infans, & aerem undique admittit, immediate has fæces magnâ copiâ naturaliter simul cum Urinâ expellit, unde res est tam expectata, ut si non accidat, morbo quodam laborare Infansem certissimus; qui vel in Debilitate fœtûs, Duritiæ materiæ, Copiâ ejus nimiâ, vel in siccitate Intestinorum, vel forte in omnibus simul consistat; unde ab ejus morâ, acrimoniâ, & putrescentiâ, pessima oriuntur symptomata; nam ut statim antea diximus, simulac aër ingreditur tunc incipit Meconium putrescere, magis viridescere & acescere, unde Dolores torminosi, Convulsiones, Singultus & innumerabilia fere alia Symptomata, quæ

quæ non raro in morte suam finiunt Tragediam.

§. 9. Hic Morbus facile cognoscitur, nam omnis Infans in tribus primis diebus post partum, materiam fuscam, fæculentam debet excernere, aliter certi fimus hanc remanere in Intestinis, unde prædicta mala. §. 8.

§. 10. Quæ si non statim tolluntur non tantum increfcunt, sed & alios æque funestos creare morbos solent: tales sunt Intestinorum Paralyfis, Inflammationes, Gangrænæ, & tandem mors. Quæ tamen symptomata ope medicâ si satis cito advocetur Medicus, non tantum præcaventur, sed & præsens malum facile curatur.

§. 11. In hunc finem debemus considerare Causas morbi §. 8. descriptas, & tunc credo facile patebit sequentem omnino necessariam esse methodum: nempe 1°. ut Vis expellens nimis debilis augeatur, & roboretur. 2°. ut Durities materiæ emolliatur & diluatur. 3°. ut hæc nimiâ copiâ peccans expurgatur. 4°. ut Intestina nimis sicca lubricentur.

* Ad primam Indicationem curandum est ut Infans non permittatur ullum aliud Lac, quam ex maternis mammis per tres quatuorve primos post partum dies exsugere; ut ut sanissima enim sit Nutrix, tamen tenellulo Infantulo ipsum Lac probe excoctum, crassius, spissius, adeoque uberioris nutrimenti, non æque primo statim haustu convenire, vel ex eo sit manifestum, quod in Utero materno adhuc conclusus fœtus, nutrimentum lacteum per os hauriat admodum sub-

* Vid. Ess. p. 13, 15.

tile, per duplicem Chorii & Amnii membranam probe filtratum & depuratum, quo teneriora facilius perluat abdominis viscera; ob id provida Mater Natura post partum in salutem editi fœtus, non statim Lac perfecte pingue & spissum administrat, sed præmittit serosiores tenuioremque Chylum, ut hic ipse minus stomacho faceffat negotii; Sed potius serositate saponaceâ abstergat blande Stomachi mucum Intestinorumque collecta recrementa expurgat, ac virtute Diureticâ Organa Urinaria probe eluat, ut ita supervenientis successive alimentosi magis lactis facilitetur digestio, & impediatur facillima ejus Corruptio. ⁵ Hinc istud quod die primo scaturit ad mammas, potentius purgat, quod 2°. & 3^{io} minus, donec evadat ad naturalem lactis spissitudinem. Hoc autem si fieri nequit, studiose in id incumbendum ut Pharmacia nihilominus evacuentur dictæ fordes; In hunc finem convenit medicamentum ⁶ leniter purgans, Cardiaco moderato adjuncto. Quapropter Syr. Cichorei cum Rheo, Syr. E. Spin. Cerv. cum melle præparatus, Pulv. Rhei, Manna, Cassia, Mel Rosarum, & similia optimo cum successu, hoc in Casu usurpata sunt; præsertim si superbibantur haustuli seri lactis recentis, quod a vi suâ saponaceâ & diluente, optime lactis materni statim antea commendati locum supplet: ad Cardiacum nihil melius est, quam pauxillum vini, addito paucio melle. R. V. G. Vini Canarin. ℥iſs. Mellis ℥ſs. Vitelli Ovi ziiij. Fiat mistura Cordialis, cujus propinetur Cochleare unum aliquoties in die; hoc gratissimum

⁵ Effi. p. 15.⁶ P. 29.

DISPUTATIO MEDICA

præbet Cardiacum, & simul ratione Mellis & Ovi leniter stimulat & resolvit.

2°. Ad Duritiem materiæ emolliendam repetantur haustuli ex sero Lactis cum paucis Melle, quod felicissime vel per Os, vel per Clysmata adhibitum tales lentores solvit; caveatur autem ne nimiam Copiam injiciatur Clyisma. In Exemplum R. Sero Lactis ʒij. Sapon. Venet. ʒj. Mellis ʒiii. Fiat S. A. Enema bis de die tepide injiciendum.

3°. Hæc etiam (§. 11.) ad materiam hanc expurgandam satis & optime inserviunt.

4°. Lubricanda sunt Intestina, ut sine dolore & minori cum nixu & molimine exeat materia; quare exhibeatur drachma una vel altera Ol. Amygd. D. recens express. vel Ol. Lini, Olivarum, & similibus, quæ vel per Clysmata injecta, vel externe ad Umbilicum inuncta & perfricata optimos edunt effectus.

Dum hic occupamur, methodum illam perniciosam Aromatica, Volatilia, & Opiata exhibendi, non prætereundum esse putamus, animadvertat enim quis structuram horum Infantulorum, quam teneri, quam mobiles, quam undique nervosi sunt, & quam magnum eorum Caput respectu reliqui corporis, & credo facile videbit, nihil hæc ætate dandum esse, quod Genus Nervosum afficiat: & hoc ipsum nos satis docuisse videtur provida Natura in fabricâ corporum infantilium. Recens enim natis non dedit humorem aqueum in oculis pellucidum, ut in adultis, sed fuscum magis, & turbidum, scilicet ne Lux nimis celeriter horum inassuetos Lumini oculos percutiat, nec nascuntur cum meatu Auditorio

ditorio nisi pannâ quasi membranaceâ obtecto, quæ 6. vel 7. Septimanis plerumque suppurat, & rumpit, unde tunc gradatim quasi denudatur membrana Tympani; hâc etiam ratione Processus Mastoideus, qui sonum reverberat & auget, in his vix apparet, donec sono satis assueti fuere, Præterea Volatilia fere agunt ut Caustica, nec desunt exempla ubi Infantes ab Opiatis nimis largiter assumptis, per totam vitam hebetes penitus, & fatui facti fuere; 7 nec minus peccant Nutrices quæ horum laxa Corpora fasciis (ut plerumque fit) nimis arcte constringunt; sic enim comprimunt Liquida versus Caput, unde hic fit vasorum repletio, distensio, & dolores enormes, Convulsiones non raro facientes.

§. 12. Hucusque de excernendorum Retentione egimus, considerata nunc est secunda Morbi a Lacte vitiato. Classis morbos illos continens, qui ab Indigestione nutrimentorum oriuntur; ubi primario se offerunt Lactis vitia, quorum primum est si fuerit alienum, h. e. dum non a propriâ matre tenellis porrigitur mamma, sed nutricibus hoc negotium committitur. Quod ut pateat clarius, suppono (ut antea dictum est,) 1°. fœtum in utero materno nutriri non solum per Umbilicum, sed simul etiam per os. 2°. Nutrimentum ubique non esse sanguinem, sed Lac, seu Chylum lacteum, cum sanguine per arterias ad uterum dilatatum. Vid. Needham *Traët. de format. Fœt. Cap. 1.* 3°. Lac mammaram & ipsum revera esse Chylum in mammaram Glandulis secretum, & ductibus particularibus exinde ad Papillam de-

latum. ⁸ Jam vero unicuique mulieri suum proprium est Lac, seu specialis lactis proprietates ac Idiosyncrasia oriunda ex speciali digestionis stomachalis differentiâ, (nam hæc in unaquaque specie magnam subit latitudinem) secundum quam, ut in unoquoque individuo tam naturaliter quam præternaturaliter constituto distinctus est appetitus, ita etiam distincta digestionis est ratio, eorundum licet assumptorum; Lac ergo mammarum Nutricis diversum, a lacte Uterino matris, in stomacho Infantuli, non potest non subire corruptionem & lædere insigniter digestionis primæ arduum negotium, quin & distributum ulterius ad massam sanguineam ab Heterogenitate suâ hujus quam maxime turbare crasin; & licet varia instituantur Lactis examina, bonitatisque ejus scrutinia, fallax tamen est judicium, quod ex Consistentiâ, Colore, Sapore, Pinguedine, &c. petere semper volunt Practici, cum insensilia ut plurimum sint vitia, quæ lactis turbant miscellam; adeo ut reverâ Lactis conditiones & vires metiendæ sunt ex sanitate matris, vitâ ejus & cibis. Cum vero Nutrices adscititiæ sint ut plurimum pauperculæ, & quibuscunque eduliis subinde latranti respondeant stomacho, vix fieri potest quin & Cacochyliâ & inde oriundâ Cacochymiâ laborent. Morbosæ hæ proprietates naturales uti per Lac communicantur a Nutricibus, ita non minus etiam morales; Unde Sylvius in *Tract. de Morb. Infant.* §. XLII. “ Mirum
 “ certe est ut ut verissimum atque multiplici experientiâ confirmatum, Infantes non tantum

⁸ Ess. p. 25.

“ qualemcunque Corporis Constitutionem bonam
 “ vel malam, verum animi quoque mores bonos
 “ malosve una cum Lacte allicere, quin magis
 “ nutrices, quam matres secundum Corporis
 “ constitutionem animique mores imitari.” Con-
 sultiffimum ergo foret ut matres sanæ vel non ad-
 modum morbosæ proprios nutriant Infantes.

§. 13. Nam sive nutrix sive mater fitienti sa-
 tisfecerit puerulo, nisi sanâ vegetâque gaudeant
 corporis Oeconomîâ, indubitatum est morborum
 semina radicesque firmissimas in eum tanquam
 per medium fomitem transplantari. haud opus
 est exempla hac in re enumerare, Lues Vene-
 rea, Scorbuti variæ species, Scrophula nimis
 frequenter nunc dierum manifestant, contagio-
 sam Indolem per mammas in sugentem Infan-
 tem propagari.

Quinetiam sana licet in proprio Corpore de-
 prehendatur nutrix, si tamen propriæ Constitu-
 tionis causâ, idque ex ratione peculiaris in sto-
 macho Digestionis, vel serosioris & falsioris san-
 guinis Constitutionis, vel certæ in glandulis mam-
 marum Texturæ serosius, acrius, aut falsius ali-
 ove modo minus conducens infanti lac colligat,
 etiam citra Sugentis noxam id adhiberi nequit,
 quin nutrimentum tale, ipsi minus appropriat-
 um hostile & inimicum evadat.

§. 14. Sed sanissima sit mater vel nutrix, ta-
 men ejus Lac sæpe nimis nutritivum tenero In-
 fantulo fit; hoc frequenter accidit malum,
 quando robustis nimis aut obesis, aut qui jam
 9 aliquamdiu lactarunt nutricibus mox tradunt
 parentes suos Infantes, a quorum Lacte buty-

9 Ess. p. 26, 27.

roso & facilius caseoso nimis gravatur tenellus stomachus, & digestionis opus inde insigniter retardatur, ac cruditati acidæ, Lactisque coagulo promptissima occasio subministratur. Illustrat hæc exemplum Epilepsiæ aliquot filiabus lethale, ex nimia lactis materni licet Butyrositate & pinguedine, quod recenset Hoffmannus in Tr. de usu & abusu Med. Chym. p. 49.

§. 15. Sed tolerabile adhuc quia facile corrigibile esset hoc erratum nisi aliud longe gravius, etsi familiarissimum se offerret, nempe superflua & inordinata Lactis Infusio, qua matres pueros suos nimis alendo sæpe necant, & dum lactant, maectant, ut recte observat Kerkringius; ¹⁰ dum ad quemlibet ex quacunque causâ excitatum Infantis Ejulatum, ipsi renuenti licet, subinde Pappillas in Os intrudunt, ac Lac fugere cogunt, priori licet crudo adhuc, subacido & nondum concocto in stomacho hærente, unde novi superingesti necessario congrumescentia, Caseatio, ac utriusque in pastam acidam, viscidam, corruptio succedit, unde Pylorus se pertinaciter stringit, & plane non aut difficulter saltem talia caseata transmittit, ut ulteriori morâ in loco isto tepido in deterius, ac ex cruditate acidâ, in corruptelam putredinosam labantur, ac in liquamina putrida, flavescencia, nidorosa, &c. tandem degenerant, unde Nervos stomachi quam maxime stimulat, & per gulam omnia ista vitiata remittuntur. Præstat sane hic peccare in defectu quam in excessu, cum repletiones ad extremum productæ graves

esse soleant; & sicut repletio omnis, in specie panis in adultis, ita sane lactis in tenellis est pessima; hinc enim consequenter impura Corpora quo magis nutriveris eo magis læseris. Hipp. Sect. 2. Aph. 10.

§. 16. Periculosius jam urget fatum misellos lactentes ex perversâ & sæpissime inordinatâ Lactantium diætâ; circa quam, saltem alimentorum promiscuam Ingluviem, affectuum neglectam refrænationem & excernendorum pariter ac retinendorum peccata considerabimus.

§. 17. Sanis quidem omnia sana, modo per internam appetitus dictaturam imperentur; quod enim sapit, nutrit, adeo ut in sanis scrupulosus alimentorum delectus, reverâ sit frustraneus, quin potius si appetitus circa aliquod objectum feratur intensius, imprimis consuetum (nam in infuetis appetitus subinde medicamentum quærit) vix denegandum sit, quia vis digestiva potenter quælibet in sui ditionem, trahit & coërcet, modo talia cum moderamine mediocritatis exhibeantur, cum sobrietas recte Cardo totius dicatur diætæ. Id quod nutricibus conductitiis in specie observandum, ut plurimum egenis, adeoque famelicis, & frequenter nimio nutrimentorum excessui primitus indulgentibus. Lactantes tamen præ cæteris tenellos respicere debent, cum leve illarum erratum quamvis ipsis innocuum, his graves subinde inducet passiones, & assumptorum plures proprietates in Chilo persistentes ut ut plus minus infractæ aut alteratæ, sui tamen præsentiam in Lacte manifesto exerunt, & medicamenta pro augmentando aut corrigendo lacteo Chylo assumpta,

sumpta, eorum in eo præsentiam odore & sapore testantur. haud opus est exemplis hæc firmare, quorum varia admodum in auctoribus satis superque prostant. verum in specie urgeo acida, quæ sive sint Condimenta sive Potulenta, sui vestigia in dulci lacte relinquunt, utcumque sensibus abscondita, postmodum tamen torminum Infantiliū ex acido rodente autores. unde & cautiōres matres dum foetum in Utero inclusum gestant, acida nimia fugiunt, ne præmature infantes torqueant, aut fomitem Epilepticum ingenerent. hinc Caseus non immerito interdicitur nutricibus, ne hoc tanquam præmatureo coagulo ad grumescētiā præternaturalem jam in mammis lac deponatur. Cerevisia non rite fermentata, aut facibus turbata, licet robustiores in nutricibus Intestiniū tunicas minus afficiat, pueris vero quod Diarrhœam torminosam & inde Insultus Epilepticos excitet, compertum est. id quod similiter de fructibus horæis succulentis facile fermentescētib; manifestum est; sicut aridiōres e contrario alvum pertinacius sistunt, quod contigit in Infante, cujus nutrix nimis avidè Castaneas assumpserat. cautas ergo nutrices esse jubeo in assumendorum ratione, plus minus tamen, prout nempe aut consuetudinis aut digestionis primæ vel absolutioris, vel deficientis adeoque subactorum plus minus & alteratorum a vi digestivâ ingestorum in iis fert ratio.

§. 18. Animi Pathematum inordinatus insultus ut generaliter spiritus animales, totumque genus nervosum, & his mediantibus massam sanguineam & reliquā Corporis Contenta liquida commovendo

commovendo insigniter alterat, ita specialiter nutritivum depravat Lac; præ cæteris Iracundia & Terror Nutricum nimius, nocentissimus est Infantibus, & ab utroque, præsertim priori Epilepticas excitari Convulsiones notissimum est; turbant sane affectus omnes. Concoctionis primæ negotium, adeo ut ex tristi nuntio esurienti inopinato allato, adeoque incusso sic Terrore, statim pereat omnis appetitus, unde digestionis consequenter impedimenta, & cruditarum acidarum occasiones; qui effectus itidem ex Iræ furore expectandæ sunt, hinc Lactis coagulum, & in mammis grumescencia, unde tandem Inflammationes, dolorosissimique abscessus & imprimis Erysipelata superveniunt: sicuti a tali lactis semicaseati suctu mille malis mulctatur Infans, & speciatim ad Epilepsiam ordinario disponitur. Sed præter has sensiles coagulationis & grumescentiæ qualitates nocivas, & alias multivarias deformitates induit lac, ex tam variis affectuum fluctibus, quibus sane non tam matres, quam in genere nutrices obnoxie succumbunt; quarum singulæ Infantis nutrimentum lacteum morbose disponunt; & ita foetus sanitatem graviter labefactant.

§. 19. Excretorum supersunt consideranda in Nutricibus errata, ¹¹ quæ inter Menstruorum consideratio primatum obtinet; supprimi hæc ipsa ut in Gravidis ita & lactantibus (probabiliter in salutem foetus) naturæ respondet legibus; in habitioribus tamen sanguine turgescentiore præditis, viraginitibus dictis, tam primis gestationis mensibus, quam ipso lactationis tempore eadem ordinariâ erumpere periodo crebrius observatur.

¹¹ Ess. p. 27.

quoties vero sanguinis ista contingit excretio, toties fenilis in tenellis observanda venit alteratio; quâ languidi lachrymosi & imbecilles fiunt, donec obturato denique sanguineo fonte, dicti languores etiam denuo remittant. Verum enimvero insignior longe Lacti imprimitur alteratio, si per fœcundum Coitum Nutricis impediatur menstruatio; ad corruptionem exinde lac disponitur, & horridam quodammodo acquirit impressionem fœtui fere abominabilem, id quod & in Brutis observabile est, ut curioso exemplo observatum a Graafio. *de Organ. Viror. genital.* Lac ita depravatum, ne dicam corruptum, ab Infante haustum degenerat in ejus stomacho in vitiosum Casei coagulum, cujus effectus aliquando per totam vitam Infantis non delendi sunt; hinc medicorum est præceptum ut toto Lactationis tempore Nutrices a Coitu abstineant.

§. 20. Hæc vitia Lactis fuere, restant adhuc errata Pultis, ceu secundum genus errorum in assumptis. ¹² Hic imprimis se offert farinæ crudæ usus, quæ cum Lacte vel Aquâ subacta & cocta, ac in pulmentum viscosum redacta, quid aliud dabit quam pastam tenacem, crudam, & viscidam, utiliorem bibliopegis pro glutinandis Chartis, quam Infantibus pro Nutritione. Robustus quidem est adultorum stomachus, hoc tamen ferre non potest, magno sine periculo, ut patet ab obstructionibus, Cachexiâ, &c. in muliebri sexu a tali Cibo ortis. Quid quæso ergo expectandum est si debili Infantili stomacho tale Pulmentum glutinosum ingeras, & lac butyro & caseo pingui

¹² Ess. p. 17.

turgidum superaffundas ? quid exinde futurum putas ? tenax nempe & glutinosus, vitiosoque acore intense tinctus emerget mucus, mille malorum in junioribus talibus fœcundus parens.¹³ Compertum sane est, sponte suâ & facile quamlibet farinam liquore sufficienti subactam, & in loco tepido affervatam, acescere insigniter, & hinc fermentare & spumose turgescere ; id quod si fiat in stomacho Infantis (loco semper calidissimo) ex præternaturali & stomacho peregrino pultis acore corrumpitur superingestum Lac, & in Grumos Caseosos densatur, adeoque tota digestio prima exinde depravatur insigniter ; perspexerunt hoc & ideo rejecerunt tales pultes jam olim plures insigniores medici ; uti de hoc videri potest Hildanus Cent. 6. Obs. 34. qui periculosissimam Pylori obstructionem a tali spissâ Pulte natam observat.

§. 21. Post Pultis præparationem culpanda est etiam ejus usurpatio, dum nutrices eandem prius in ore volutant, & salivæ permixtione debitam fluiditatem & calorem (ut dicunt) conciliant ; indeque infantis ori intrudunt ; jam vero salivæ, singularis admodum est vis fermentativa, a modernis sufficienter declarata, ratione cujus proficua sane esset ejus cum Pulte miscela, si exacte sana Nutrix eam institueret ; sed cum ratione hujus virtutis fermentativæ, etiam morbosa contagia sub ejus vehiculo promptissime communicentur, seque multiplicent, ob id minus istam Nutricis delibationem permittere possum, cum exinde facillime ad morbosam Corruptelam Puls

¹³ Ess. p. 18.

disponatur, imprimis si tantillum scorbutici viri (quod nunc dierum adeo prædominat) Gingivas & salivam inquinaverit.

§. 22. Detectis ita remotioribus causarum morbificarum fontibus, dum exactius nocendi rationem proximam inquirimus, perspicuum evadit succum vitiose acidum, nunc viscidum, nunc aqueo-ferosum defectu primæ digestionis in ventriculo, ejusque in Intestino Duodeno perfectionis, adeoque ex cruditate acidâ coacervatam, esse causam proximam, & radicem, ex quâ tot morbi Infantiles frequentissime propullulare soleant; facillime scil. Lac in stomacho tepido acescit, hinc spissescit, & factâ per coagulum seri a contentis separatione, casei cum butyro perniciosus grumus nunc in stomacho nunc Intestinis subsidet, & plus minus pertinaciter agglutinatus hæret, conferente symbolum pulte farinacâ crudâ & viscidâ, facile acescenti, una cum retento & plus minus corrupto Meconio, unde ex conditione loci h. e. stomachi calidi, & ratione contentorum recrementorum, uti & ingestorum lacteorum & pultaceorum intensus acor necessario & de facili oritur, qui nunc materiâ viscidâ irretitus, in primis viis suas ludit Tragoedias; nunc vehiculo aqueo seroso & lymphatico ulterius distributus etiam aliis & remotis in locis mille malorum existit artifex; hinc fæces Alvi virides, acidum spirantes, materies vomitu rejecta acida, Tormina, Flatus, Dolores, Maculæ rubræ, & infinita alia mala, maxime convulsiones oriuntur. Clara hæc evadunt sponte, modo superioribus Thesis explicata, probe consideremus; simulque observe-

mus pleraque Infantum mala per Remedia acidum destruentia percurari.

§. 23. Jactis hisce fundamentis facilis est via ulterius indagandi superius enarratorum morborum generationes. Tormina infantibus fere inevitabilia ab Acido oriuntur, quod ex stomacho, sæpissime ex lactis coagulo & Esu acidorum a nutricibus delapsum, Intestinorum membranas pungit, rodit & lancinat, unde isti cruciatus, cum convulsivis spasmis juncti, prodromi ex inde non raro Epilepsiæ, iique eo crudeliores, quo viscidiori Glutine se agglutinaverit eorum parietibus. Horum indicia præter Ejulatum sunt Excreta ut plurimum viridifcentia plus minus, seu ut vocant porracea & æruginosa, & acidum spirantia. Forte autem quis roget, si fæces acidum spirantes hoc denotent, cur non in vasa lactea intret acidum? Si consideramus fabricam horum osculorum, hoc facile patebit; nam talis est eorum Constitutio, ut singula habeant Sphincterem quasi circumcingentem, omnem minimum contactum acidi vel Acris penitus repudiantem; haud aliter ac oculus noster nobis nolentibus volentibus, quicquid quod acre est uno ictu excludit. non autem dico penitus nullum acidum in sanguine pervenire, forte enim furtim quasi & gradatim cum Chylo permistum insinuet se in Ductum Thoracicum & sic in sanguinem veniat. sed hoc rarius fit, & tunc fiunt fortissimi morbi, ut probant Pallor inde universalis subviridescens, & pustulæ rubræ per totam superficiem Cutis hinc inde dispersæ; in genere autem acidum suam tenet sedem in primis officinis Chylopoieticis; nam ulterius Cl. Boerhaavius

haavius dicit se nunquam invenisse Lac acidum, forte tamen acefcens, quod antea dicta videtur ftabiliri.

§. 24. Si autem copiofus tenaciorque grumus ftomacho incumbat, cui per pylorum tranfitus negetur, non potest non exinde appetitus dejici, & horror mammæ oriri, cum abfolutâ Apepsiâ; cum quotidie obfervamus iftud quod femel ftomachum læferit, ceu hostile postmodum, diu ab eodem averfari; quod fi gravius exinde oneretur ftomachus, vel obftruatur omnino Pylorus, & irritetur quoque, hujus convulfiva contractio, quam vomitus violentus fequitur, fupervenit, tennella Corpuscula infigniter quidem lædens, falubris tamen, quatenus excrementa ifta re movet, & graviorum malorum jamjam imminentium eft medicus. puta enim talia diutius hæere in ventriculi bursâ, facile ex acore fermentativo, pafte inftar farinacæ intumefcent, & impetuofio flatuum proventu, intumefcentiam Præcordiorum, hinc Diaphragmatis impedito motu, difficilem Refpirationem, & ex horum flatuum in orificium finiftrum impetu, hujusque pertinaci ftricturâ, Præcordiorum Anxietates, inde Inquietudines, fomni impedimenta, Vigiliæque inferent. eadem eft origo Hypochondriorum Inflationis, & totius Abdominis Tympaniticæ diftentionis, nam loco tantum differunt a priori.

§. 25. Sed fi tenacior talis acidiorque mucus fuperiori Ventriculi orificio firmiter adhæferit, per confenfum firriffimæ connexionis Diaphragmatis fimul irritabitur mufculus, unde hujus fub infpiratione factâ convulfiva Contractio, fingultum fubinde

subinde contumacissimum infert ; sicut in ventriculi Cavo, si magis fluctuent pituitosa talia acida, eaque successive irritent Orificium superius, vel infensâ & molestâ suâ præsentîâ, vel saltem halitibus acrioribus, excitabuntur sub expiratione occasione vellicati Diaphragmatis, ipsique compatientium musculorum expirationi inservientium horum Convulsivi motus, unde repetentes Tusses concutient tenella Pectora. revera enim ex stomacho hujusque in seipso coacervatis cruditatibus, Infantum exoritur Tussis subinde tanta violentiâ repetens, ut non nisi supervenienti vomitu copiosique mucii rejectione ad Tempus cesset; rara autem Infantibus sicca Tussis, aut quæ ex Laryngis Asperæque arteriæ oriatur irritatione, obvenit, nisi interdum inclementioris aëris afflatus & liberior haustus suo modo ad hunc disponat. idem asserendum de Tussi istâ quæ cum Asthmate Infantes sæpe vexat, quæ ut plurimum ex ventriculo onerato oritur, dum mucilagines acidæ coacervatæ & flatulentâ turgescentiâ tumefactæ, molestum tale Asthma producant ; hinc enim etiam provocato vomitu statim liberantur.

§. 26. Superest adhuc Effectus alius ejusdem causæ tenellis maxime molestus, Exulcerationes scil. quarundam partium internarum, imprimis Oris, Faucium, Palati, Linguae, ipsiusque Oesophagi, Aphthæ appellatæ ; harum Origo est acre acidum excorians & exulcerans dictarum partium superficiem. Fons peccantis acidi potissimum est in stomacho corruptela Lactis & Pultis, nimiaque ejus aciescentia, ut ut enim aut lactis nutriticis aut salivæ ipsius Infantis a quibusdam

dam nimia accusetur acrimonia, vix tamen in Infantibus aliam originem agnoscunt, quam aco-rem vitiosum ex stomacho exhalantem ; nam & in adultis frequenter contingere solet, ut correpti febribus Cruditatibus recrementosis, in specie porraceis in stomacho existentibus, aphthis moleste laborent, nisi mature formes removeatur a medico ex ventriculo.

§. 27. Hactenus diximus de Morbi tum Causis tum Effectibus, ordo nunc videtur requirere ut aliquid de horum utriusque instituamus Curatione. in quâ pertractandâ secundum Theses superius Explicatas ad sequentes Indicationes attendendum est. Primo ut Acidum prædominans dometur, Infansque simul roboretur.

Secundo ut Coagulum semel natum resolvatur & expurgetur. & Tertio ut Lac acescens vel utcumque in Nutrice peccans corrigatur, & quædam Regulæ quoad Lactationem instituantur.

Primam quod Indicationem melius absolvendam, Naturam Acidi paulo considerare forte operæ pretium erit, quatenus cognitis nonnullis ejus Effectibus cum aliis Corporibus extra Corpus humanum, melius possimus operationes medicamentorum jam consulendorum explicare. Acidum dicitur sal quod habet Saporem & Odorem quem omnes vocamus acidum, ut V. G. Succus Limonum, Acetum, spiritus Vitrioli & similia ; cognoscitur autem ab Effectibus, ut ab effervescento cum omnibus alcalinis, hæcque non parum facit ad Cognitionem curandi morbum acidum, si hujus effervescentiæ modum bene intelligimus, cujus naturam sola nos docuit Chemia ;

Effervescentia

Effervescentia dicitur motus violentus intestinus, qui miscendo duo Corpora simul, quæ antea quæta erant, mox oritur, quæ autem in exemplo melius patebit ; sumatur Sp. falis Marin. meracissimi ʒj. huic addatur pauxillum Lapidis 69 pulver : mox orietur Calor, sibilus & manifesta ebullitio, hæcque vocatur effervescentia ; si pergas addendo hunc pulverem per tres 4orvæ vices, tandem cessabit hæc actio ; si tum leniter inclinando separas liquorem a pulvere, invenes longe alium quam Lap. 69. nam non amplius cum Acidis effervescebit, sed fit Tertium quid, nec alcalinum nec acidum, examina tunc Liquorem, hunc invenes penitus insipidum nec amplius cum alcalinis effervescentem. Forte viceffima pars hujus spiritus erat fal acidum, hoc autem in poros Lap. 69. absorbebatur, unde talia medicamenta Absorbentia dicuntur. Ex his concludimus, ubi talia medicamenta tuto adhiberi possunt, acidum in ventriculo prædominans inviscare, absorbere, & domare necessario debent ; unde primæ Indicationi nostræ hæc imprimis satisfacient ; horum autem variæ sunt species, ut Oculi Cancrorum, Testæ Calcinatæ, Corallia, Margaritæ omnes, omnia ostraca dermatata, mater Perlarum, & omnia piscium ossa ; huc pertinent etiam omnes Terrænativæ, ut Argilla, Creta imprimis Britannica, Bolus Armena, &c. hæc omnia Acidum absorbent, & tertium dulce Corpus constituunt : interpositione horum venena maxima & acerrima demulceri possunt ; sic Mercurius Corrosivus cum Limaturâ Chalybis multum contritus innoxius evadit ; sic & lapis infernalis per hanc suâ vi

Causficâ

Cauſticâ penitus privari poteſt ; Et vitriolum hac ratione fieri medicamentum innocuum. Hinc concludimus hæc ſumma eſſe anteacida & ad Intentionem noſtram omnino neceſſaria ; nec facile errabit Medicus in ſuâ ex his Electione, ſed quoniam Debilitas Infantis non raro humorem acidum auget, hoc in caſu ante omnia Limatura Martiſ commendanda eſt, quia non ſolum Acidum præſens, ſed roborando vaſa & viſcera, & cauſam acidi tollit. R. E. G. Oculi Cancr. Margaritæ, Corallii Alb. Limatur. Mart. pulv. aa ʒj. Sacchar. albif. ʒij. M. Ft. Pulvis in doſes xij. dividendus, quarum una exhibeatur ter vel ſæpius de die pro re natâ. In his autem propinandis unum aut alterum obſervandum eſt, nempe ut non lævigentur in pollinem inpalpabilem, uti vulgo præſcriptum eſt, ſed potius craſſiuſcule pulveriſata exhibeantur, niſi certi ſimus adhuc manere Acidum, aliter fiunt Paſtæ peſſimi moris ; nam hæc tantum in primis viis agunt. ¹⁴ Hinc etiam patet neceſſitas lene quoddam purgans ſemel vel bis de ſeptimanâ repetendi, ad hanc materiam paſtaceam per alvum eliminandum. Præterea omnia alcalina fixa ſunt Cauſtica leniora, ergo cum ſigna acidi præſentis deſunt, non tutum eſt dare talia medicamenta, tum enim non inveniunt aliquid oppoſitum & ſuas vires obtundens, ſed ut cauſtica agunt, maximo non ſine periculo.

Pergimus jam ad ſecundam Indicationem, quæ medicamenta penitus alius generis requirit ; ſcil. Saponacea & Reſolventia. Nam quando Lac

¹⁴ Eſt. p. 32.

penitus caefcit, Testacea tantum plus acredinis impediunt, & compactam materiam nullatenus attenuant, nec refolvunt. Attenuantia enim funt omnia illa naturalia quæ nifum particularum ad cohærendum tollunt; dicuntur Refolventia quatenus Liquidorum moleculas præternaturaliter coalescentes refolvendo in naturalem reducunt ftatum. Summa attenuantia & Refolventia funt omnes fapones Artificiales, imprimis autem ex his commendatur fapo venetus. His etiam accedit Bilis quæ eft fapo naturalis in corpore exiftens, ab Infarcto autem Duodeno (unde Icterici fiunt Infantes) hic agere non poteft, loco ergo hujus deficientis Fel animalium inftituendum eft. Quod faponacea refolvunt inde patet, quod corpora glutinofa, gummofa, refinofa aquæ mifcibilia reddunt; Huc referri etiam poffunt mellita, facchara, ut & vitellum ovi, quo nihil fere plus refolvit. Quod Bili ineft vis maxime folveris difcimusa pictoribus, qui tenaciffima fua pigmenta non aliter quam hujus ope folvere poffunt; omnium autem optime ad noftrum fcopum commendat ejus Actio in Vitulo. Ab observationibus fatis notum eft, hoc animal quatuor habere ventriculos, ubi nunc lacte materno primum ventriculum ingurgitavit, ibi mox acefcit, & mutatur in Coloftrum & ferum; quod ferum tranfit per tres alios ventriculos, & inde fanguini permifcetur; Coloftrum vero descendit in Ventriculum fecundum, ibi premitur & fit durius & compactius, idem fit in Tertio Ventriculo & in Quarto, donec tandem omni liquido expreffo, tam durum fit ut vix crederetur vitulum poffe

tale caseum conficere ; sed simulac hoc ingreditur Intestinum Duodenum, ibi Bili occurrit, cum hac permiscetur & attenuatur adeo ut per fæces alvinas penitus solutus deponatur. Ex his credo quis facile videbit quam appropriata sit nostræ Intentioni, quandoquidem morbus hic sæpè a defectu Bilis vel ejus Inertiâ oriatur. Et hinc patet cur Icterus Infantilis ope hujus vel similis saponis adeo feliciter curatur. Quærendum jam est quodnam animal hanc maxime agentem præbeat ; quo animal habet digestionis Organa minor, eo bilis ejus est amarior, unde in aliquibus piscibus est acerrima, inter hos autem Anguilla & Lucius omnium acerrimam dant. Nunc si paucò utriusque horum fellis admisceatur simul pauxillum saponis Venetis commode ex his conficiantur pillulæ exiguæ, quæ in pulpâ panis cocti exhibeantur, vel Fel excissum & tostum redigatur in pulverem & sic propinetur ; vel sumatur tota vesicula fellea, & hanc in primo cochleari cibi esurienti Infanti exhibe. Ex his & talibus cum omnia sine successu data fuere, Cl. Boerhaavius in suis aureis prælectionibus nos monet, se miros vidisse effectus. Postquam nunc hæc tantâ quantitate exhibuimus, ut occasio detur materiam impactam resolvi, haud improprium fit medicamentum leniter purgans consulere, uti Rhabarb. vel clysmata ex sero Lact. cum paucò melle, per quæ materiam nunc mobilem redditam e corpore expurgamus.

§. 28. Quandoquidem autem causâ morbi multoties magis a nutrice quam ab Infante procedat, talia medicamenta præsens malum tollant, sed
causam

causam nullatenus attingent, quatenus in Infante non hæreat. Ubi tum applicantur remedia? in nutrice proculdubio, quod nos ad Tertiam Indicationem ducit, nempe ut Lac hujus acescens vel utcunque vitiatum corrigatur.

Quod Nutrix præbeat Infanti Lac ejusdem naturæ alimentorum quæ illa assumpserat, credo antea satis superque dictum est, ergo hic non inhæreo; & quod Lac bonum vel malum sit, secundum Temperiem & Diætam Nutricis æque planum est; cum autem Temperies multum a Diætâ pendeat, in hâc bene instituendâ tota consistit curatio; hinc ab omnibus acidis, & vegetabilibus acescentibus religiose abstinendum est; vid. §. 17. & si necesse est exhibeantur eadem medicamenta, majori modo Copiâ quæ Infanti jamjam commendata erant. Cibus sit nil nisi jus Carnium, Cancrorum, Ostreorum vel Piscium fluviatilium. Potus sit nil nisi Decocta ex Rafur. C. C. vel Eboris, quæ nunquam acescunt; hisce adde ut simul modico exercitio utatur, nam cibus a nihilo plus quam ab Inertiâ in acescentiam vergit; verbo dicam, Nutricem penitus ut Infantem fortioribus nisi Remediis tractarem; ¹⁵ nam quicquid nutrix sub nomine victûs, Potûs, vel Medicamenti, vel Veneni in suum Corpus ingerit, Infans potest totis suis viribus haurire cum Lacte, modo tempestive satis Uberibus applicetur. i. e. si intra horam unam aut alteram ab Assumpto, præsertim

¹⁵ Ess. p. 27.

si nutrix per aliquod Tempus jejunaverat antea, exhauriatur Lac. hinc patet quam male consulant suos Infantes nutrices, quæ postquam mammæ ab esurienti Infante penitus evacuantur, Vinum aut Cerevisiam ad reficiendas vires assumunt; statimque post ejulanti tenellulo ubera iterum præbent; unde sæpe subitæ proveniant Convulsiones tum parentes tum medicos non raro fallentes, dum hanc negligentes aliam inquirunt causam. Si autem nimis diu jejulant Nutrices, tunc Lac ipsorum in serum falsum flavescens penitus conversum est, urinosum induit saporem & odorem, unde Infanti abominabile fit, & ab alcalescentiâ suâ in putridum vergente febres pessimas parit; hinc optimum Tempus pro nutriendis Infantibus est quatuor aut quinque horis a pastu, tunc enim circiter temporis satis perfecta est Digestio, & Chylus observante Lowero & Wallæo blandissimus, nec nimis crudus nec coctus, sed pro nutriendo aptissimus evadit.

§. 29. Sic tandem vidimus quot modis Lac in Nutrice peccet. & quomodo peccans corrigatur, quæ enim dicta sunt de Acido in genere, & ejus curatione, eadem ad quoscunque alios fere applicentur morbos, modo certi sumus hos rite intelligere, ut eorum opposita propinemus. Sic si a febre vel aliquâ aliâ causâ, nimis in Alcalescentiam vergant humores, quam denotant fæces Alvi valde putridi olentes, ructus amari putridi, halitus fœtidus & calidus, tum acescentia in auxilio advocanda sunt; victus Nutricis fit

ex vegetabilibus, Pane scil. Cerevisiâ, Hordeatis, Avenaceis &c. abstineat penitus a carne, jure carn. & hujusmodi alcaliscentibus; & præ cæteris observet, nunquam post tres a cibo assumpto horas Infantem lactare, præsertim si mulier robustioris sit habitus, & sic de cæteris.

§. 30. Ex præcedentibus autem concludimus, melius esse quod Infans a matre vel nutrice sana Lac suget, quam vaccino ¹⁶ Lacte vescatur. hoc enim semper æscens est naturaliter, & plerumque ad Ignem coctum est, priusquam adhibeatur, coquendo autem perit subtilissima ejus pars, dum viscidior & caseosa remanet; si suctu autem hauriatur, calidum directe ex mammis in Os elicitur, nullâ parte deperditâ. & ut antea demonstratum est, hac occasione sanetur Infans, ubi nullâ aliâ methodo medicamenta idonea applicari possint.

§. 31. Expectetur forte ut hic agamus particulariter de morbis Epilepticis Infantum, sed ut hi plerumque a nonnullis præcedentium oriuntur, hinc ab iisdem medicamentis curandi sunt, quibus si non cedunt, raro sanationem admittunt, sed per totam vitam miserrimi insultibus Epilepticis obnoxii manent. Advenimus ergo ad secundam generalem classem, morbos istos qui Dentitioni communes sunt amplectentem.

¹⁶ Eff. p. 18.

CAPUT SECUNDUM.

De Dentitione.

§. 1. **D**entitio vocatur illud Tempus quo Dentes ex Gingivis primo solent erumpere, quæ autem in nonnullis citius, in aliis ferius, in genere autem circiter sextum septimumve ætatis mensem accidit, in quibusdam sine multo dolore, in plurimis autem non sine maximo periculo peragitur. In his Dentitio difficilis vocatur.

§. 2. Quemadmodum Tempus ipsius Dentitionis admodum incertum & varium est, ita Ordo quo solent erumpere dentes, non raro etiam variat. generaliter autem Incisores primo erumpunt, dein Molares, tandem Canini dicti in ordine apparent. Incisores facilius plerumque solent prorumpere, tum propter Gingivarum ibi tenuitatem, tum propter ipsorum acutiem; primo autem Dente ex Maxillâ quacumque erupto, (nam nunc una nunc altera primum emittit) plerumque illi directe oppositus proximus sequitur. Dens nempe primo prominens, partem Gingivæ, quæ oppositum sibi adhuc Dentem obducit, quotiescunque Maxillæ clauduntur, adeo atterit, & ab acutie findit, ut necessàrio hic loci
fit

fit proxima Gingivæ apertura, & hinc forte ortus est mos ille apponendi Corpora dura uti Corallium &c. Dentibus erupturis facilitantia viam.

§. 3. Diximus hos, Incisores scil. in genere facilius cæteris sibi exitum parare; quotiescunque enim majores erupturi sunt, hi multo magis obtusi Gingivas nudas comprimunt longe plus, & contundunt, quæ non nisi vasis sanguiferis & nervosis tenerrimis conflatae, summis Tensionibus, Doloribus, & Inflammationibus obnoxia sunt, his non cessantibus plerumque succedunt Tumor, Gangræna, Convulsio, Salivatio, Alvi Fluor Viridis, Febris & Mors.

§. 4. Difficilis ergo hujus Dentitionis causa videtur tum in Dentibus, tum in Gingivis consistere. In Dentibus quando tardius excrescunt, suntque obtusiores, unde difficiliter Gingivas penetrant; in Gingivis quando ipsarum substantia solidior & durior est, adeo ut difficulter patiantur se a Dentibus dividi; Unde attritus maximus, sanguinis aliquando Effusio, Inflammatio, Febris &c. cum autem nervi etiam (nam nulla pars magis nervosa est) ab hac compressione premuntur, & irritantur, huc major copia spirituum determinatur, unde muscoli faciei contrahuntur, qui Glandulas salivales comprimendo salivæ excretionem crebriorem excitant; quæ descendens per fauces Tufficulam tunc temporis communem, membranam Laryngis vellicando causat: hæc autem a Defectu alimentorum (nam inter dentiendum Infantes, semper omne genus

Alimenti pertinaciter recusant) acrior facta, non raro motus convulsivos in Ventriculo facit, pergens autem ulterius ad Intestina, eorum Tunicas & Glandulas irritat, & mordet, unde tam larga Alvi profluvia tanto cum dolore accidunt.

§. 5. Signa Dentitionis Diagnostica petenda sunt 1°. ex ætate, (attamen dubie) 2°. ab Infante Gingivas digitis perpetuo fricando. 3°. si papillas nutricis fortius quam antea stringat, 4°. a Gingivis albicantibus & tumentibus, salivâ magnâ copiâ effluente; denique a vigiliis & nutrimenti rejectione.

§. 6. Hisce expositis prognosticon hujus morbi facile patet; nam quo Dentes obtusiores, eo pejora a Dentitione metuenda mala, difficilius enim Gingivas perforant. Item quo Gingivæ solidiores magisque resistentes eo difficilior Dentitio, & graviora sæpe symptomata: porro discimus sequentia ab Hippocrate ^a nimirum quod qui cum Dentitione bene habito corpore permanent, gravi somno premuntur, periculum sit, ne eos convulsioprehendat. Quod qui cum Tussi dentiunt, iis tardius dentes erumpent. Dein quod plerique convulsionibus affecti evadant. Sic enim ait non omnes Dentibus erumpentibus Convulsionem tentati moriuntur, plerique etiam servantur; quod si alvus crebrius demittit, minus convulsionem tententur, & raro si Febris acuta accedit. Constat tamen quod si Eruptio variis de causis retardetur, & symptomata de die in diem, excrescant, imo nova

^a Hipp. lib. de Dentitione, Sect. 3.

prioribus ablatis accedant, & Infantum tenella corpuscula huic oneri ferendo imparia reddantur, tum morbus in mortem terminari soleat.

§. 7. Quod a causâ prædictâ oriantur omnia hæc tum dolorifica, tum periculosa symptomata, patet ab iisdem cessantibus & evanescentibus quam primum Dens eruptus est. Unde Indicationes hujus morbi curativas ex sequenti triplici methodo petendas esse judico.

1. Gingivas emolliendo, refrigerando, & leniendo. Summum enim in medicina est, ut Naturæ deficienti auxiliemur, ast hac bene progredientem, ne minime quidem perturbemus. In hunc finem laxantia hic sola fere usurpanda sunt; quare fiant fomenta ex herbis emollientissimis, uti Flor. Althæ: Verbasci, Sambuci, & similibus, in Lacte coctis, quibus tepidis foveantur Gingivæ, simul & maxillæ externe, quâ ratione lenitur dolor, laxantur membranæ, & compescitur Inflammatio. Præ omnibus autem hic Clariff. Boerhaavius commendat cremorem sambucinum, cujus compositio B. L. inveniat in ejus M. M. Sect. 1377, dum his utimur, curandum etiam est si possibile ut assumantur potus refrigerantes, & si necesse sit, nonnihil dolorem sopientes, in quem finem Emulsionem summa sunt remedia, quatenus ad quamcunque intentionem confici possunt, & quam proxime ad naturam Lactis vel Chyli accedunt. Hinc Emulsionem dictæ Pacificæ pulcherrime votis respondent.

2. Quando Dentes conspicuo elevare se incipiunt, quod a Gingivis Albicantibus apparet, interponantur maxillis corpora dura & glabra, quæ tunc temporis plerumque sponte quærunt Infantes; hæc in ore retinendo, mordendo, & contra Gingivas leniter fricando, non raro sibi met in scissis fissæ sunt Gingivæ, patetque via pro Dente erupturo; hunc in finem laudant nonnulli auctores ut specificum, Dentes Lupi; quos Sylvius de le Boe putat scatere sale quodam volatili, cujus penetrantissimi halitus emissi promonent Gingivarum perforationem; sed meræ quæ hic dixit sunt nugæ, quum constat ex Chemiâ in nullo animali existere Sal Volatile, sed in eo existens Sal esse Ammoniaco simillimum, & non nisi majori Ignis vi Volatile reddendum. Quicquid ergo politum & durum modo est, huic Indicationi satisfacit; ut Ebur, CrySTALLUS, Agates, Corallion &c. ex quibus instrumento quodam oblonge factò Gingivæ continuo affricantur; ut multo tenuiores redditæ, ita aptiores emittendis Dentibus evadant. Hac enim ratione ut antea dictum est, §. 2. Dens semel eruptus, opposito erupturo faciliat viam.

3. Si autem adhuc continuatur dolor, & prædicta frustra fuere applicata, tum sectione Lanceolæ Chirurgicæ solummodo succurrendum est, cavendo autem ut semper secundum longitudinem Gingivæ supra Dentem prodeuntem sectio fiat; aliter (a transversâ sectione scil.) apertura haud satis larga ad Dentem emittendum facta est; unde a magnâ Tensione maximus oritur
 sine

sine fructu dolor ; præterea citius coalescit vulnusculum & sic iterum Dentis egressum impedit. Simulac autem Incisio facta est, statim inungantur partes pauco Cremore Sambucino, si sanguis nimis fluit, addantur guttæ aliquot succi sempervivi, hacque ratione compefcitur Effusio, & felix tum Labori tum Dolori plerumque satisfacit eventus.

§. 8. Hic ut in ultima Classe horum morborum Convulsiones inde oriundæ, plerumque cum morbo ipso curantur ; si autem aliis opus est medicamentis Clariss. & Fidelissimus Sydenhamus nos docet, quod a parvis dosibus Guttar. Goddartian. vel quod idem est Sp. Cor. Cerv. felicissime tollantur ; hoc enim medicamentum ex volatilibus mitissimum, & huic ætati, ab omni experienciâ, amicissimum esse videtur.

CAPUT TERTIUM.

De Morbis a Vermibus oriundis.

§. 1. **P**Rædictis superatis malis, facile credo quis expectaret nunc saltem dari Tempus, quo absque tantis eminentibus Corpus Infantile increseat periculis; sed certe quasi a quadam lege statutum fuit, totidem succedentibus malis genus humanum intra primos septem annos obnoxium fore; ut maxime mirandum sit, quomodo corpus tam laxum, tam tenerum, tam nervosum tantos subigere par est morbos. Haud citius Dentitionem terribilem illum Morbum non nisi summâ cum difficultate evasere pueruli, quam aliis non minus gravibus inde incidant morbis; istis nempe qui a Vermibus oriri solent. De quibus secundum ordinem hujus Dissertationis propositum, nunc breviter agendum est.

§. 2. Observatio est antiquissima, quod quamdiu lactantur Infantes, tam diu a Vermibus sint immunes. Quamprimum autem Gingivæ ab eminentibus Dentibus hinc inde propulsis paulo asperiores fieri incipiunt, tum mammas maternas repudientes, vel saltem minus æstimantes, Cibos crudos, Fructus horarios, carnes, caseum & similia alimenta petunt. Hæc autem aeri undique

dique exposita ¹⁸ Insectorum ova ubique fere decidentia ad excipienda obnoxia sunt; quæ in corpus tenellum assumpta, a debilibus ejus visceribus destrui non possunt, unde in Pituitâ Intestinali vel Gastricâ hærent, foventur, pariunt, augmenturque.

§. 3. De Vermium diverso admodum genere hic agere, brevitatis harum Dissertationum solita haud permittit; ergo sat erit nobis notare, quod sint triplicis generis, quibus imprimis afficiuntur Infantes; 1. Lumbrici rotundi, qui sunt frequentissimi; 2. Lati, qui etiam sunt longissimi, & Tineæ audiunt; 3. minimi, Pediculorum instar, Ascarides dicti. Reperiuntur plerumque in Oesophago, Ventriculo, Intestinis omnibus, Colo excepto, hic enim raro manent diutius, quam per hoc simul cum fecibus transeant; In Oesophago & Ventriculo hæere vermes, Nauseæ a motu suo titillante oriundæ docent, quin & eorum per vomitum Rejectio. In Intestinis autem probant alvi fluores, ab Irritatione suâ animi Deliquia, Pulsus deficientes, quin & eorum per sedes expulsio; & hinc fit pruritus narium illud fere nunquam fallax signum, nempe ob Intestinorum stimulum per Nervum Intercostalem communicatum membranæ Schneiderianæ, quæ præter magnum Olfactorium Nervum, accipit etiam a primo Ramo Quinti Paris Rami ex unione cum Neruo paris sexti, a quo Nervus Intercostalis suam habet originem. Hinc etiam Dentium stridor ob communicationem in-

¹⁸ Ess. p. 30, 31.

ter Intercoftalem & Quinti Paris Nervum, a quo Dentes accipiunt Ramum; denique ob conjunctionem Nervi Intercoftalis cum omnibus fere totius corporis Nervis fiunt Infultus Epileptici, huic morbo adeo communes. Hi funt effectus vermium quatenus ab Irritatione & motu fuo; fi autem durant, tunc magnam copiam Chyli confumunt, unde Infans hoc privatus femper fere efurit, pallet, debilis fit, alvo adftricto & ventre tumido laborat. Quin & aliquando ut docet cadaverum diffeftio ipfa Inteftina perforant. Ex quibus patet, fi aliquamdiu in corpore maneat, tandem fieri lethales.

§. 4. Quoad Diagnofin fi prædictis ætatem, victum, temperiemque ægri jungamus, facile cognofcatur morbus. A primo enim anno ufque ad decimum quartum vermibus maxime obnoxii funt Infantes & Pueri; præfertim fi ex alimentis Pituitam generantibus & fructibus horæis vefcantur vel indulgeantur; non quod fit in his proprietas vermes¹⁹ generandi, uti vulgo putatur, fed quatenus ad Infeftorum ova excipienda omnium maxime obnoxii & expofiti funt.

§. 5. Vifis fic Diagnosticis, pergamus ad Prognoftica. Inter vermes omnium tutiffimi, fed & moleftiffimi funt Afcarides, quatenus in Inteftino Recto hærentes Tenefmum perpetuum faciunt. An Lumbrici an Tineæ pejores funt non bene inter fe conveniunt medici; quicquid autem fit, femper mali funt, ob graves inde fequentes affectus, & nunquam quid boni por-

¹⁹ Eff. p. 30, 31.

tendunt, nisi morbo in judicationem tendente; tum enim inquit Hippocrates ^a Lumbricos rotundos cum alvi excretionem prodere expedit. & ^b Lumbricos etiam sub judicationem exire commodum est; non quod per se boni sint, sed quod Crisin fieri indicent. Si autem contingit illos erodere Intestina, ut auctores perhibent, Lethale est.

§. 6. Modis nunc explicatis quibus generantur vermes, & quibus etiam in corpore humano subsistunt, in paucis consistet curatio. Diximus superius hos per alimenta in corpus ingredi, & pituitam Gastricam & Intestinalem illis præbere Nidum. Necessario ergo duæ inde requirentur Indicationes. Primo, ut nidus hic destruat, unde occasio sublata sit, quâ foveantur vel augeantur. Secundo. ut enecentur, & e corpore expellantur.

Ad Nidum destruendum conducunt omnia quæ Pituitam prohibent, vel nactam in corpore, attenuant, & expellunt; talia sunt α . Alcalia fixa, inter quæ summa sunt Alcahest Glauberi, & Ol. Tart. per Deliq. ad Gutt. unam alteramve exhibita. β . Saponacea, uti sapo Venetus. γ . Mercurialia, ut \u00c6 thiops Minerale, vel Mercurius dulcis ruditer contritus, ne salivationem faciat. δ . Aromatica amara, v. g. Cortices Aurantium, Sem. Absynthii, Santonicæ, Tanaceti, & similia. ϵ . denique medicamenta Resolventia Gummata, uti Gum. Opoponax, Assafœtida, Galbanum &c. ex quibus facile componantur formu-

^a Lib. Prænotionum.

^b Lib. de Indicationibus.

læ pro re natâ exhibendæ. ^{2o} Dum interim externe applicari potest Fel bovinum, cum unguento Nervino mistum, quod est summum Resolvens. Huic addatur adhuc si placet Ol. Tannaceti vel Aloes pulverisat. & formâ Linimenti ad abdomen applicetur. Ut autem verbis Cl. Boerhaavii utar, observandum est an nimis turbet alvum, id quippe accidit sæpe, ne in Dysenteriam prolabetur Infans, ex usu nimio cavendum tunc erit.

Ad secundam Indicationem Anthelmintica sola usurpanda sunt; hæc vocantur medicamenta quæ Vermes necant & expellunt; unde ad duas Classes commodissime reduci possint. quarum 1. continet ea, quæ (ut docet experientia) vermes necant. Ut α . olea omnia immediate vermibus applicata, quæ obstruendo omnes illorum Trachæas brevi eosdem destruunt. Hæc autem vel specie potus adhibeantur, vel specie Clysmatis, expurgatâ prius leniter alvo injiciantur. β . Mellita omnia, quæ post datum lene purgans; jejuno stomacho pro Anthelminticis efficacissimis habentur. γ . Quæ indigestibilia hisce Insectis sunt; uti officula Piscium, Corn. Cerv. Limatura Martis & similia. δ . omnia Venena vermibus dicata, inter quæ princeps est Mercurius, Æthiops Minerale præsertim cum leni purgante exhibitus; vel sumatur si placet Merc. dulc. gr. iij. Scammon. gr. v. Sacchar. albiss. gr. vj. M. & exhibeatur ex paucis Syr. Violarum. Proxime accidunt metallorum Vitriola, Martis scilicet, quæ so-

luta pauco melle fumatur, addito leni purgante, ut per alvum determinetur. æ. medicamenta acida, uti spiritus Nitri, Vitrioli, Sulphuris &c. hic etiam referri possint Medicamenta salina, quorum primum est Sal Gemmæ. Si autem quis plus de his cupit, consulat modo observationes Clariff. Rhedi & Baglivi de remediis quæ Lumbricos necare dicuntur; ubi videbit per plurima experimenta in quibus horum citissime moriuntur; & quantum errat vulgus, tum de generantibus, tum de enecantibus Vermes.

2. Classis continet ea quæ Vermes expellunt, qualia sunt omnia Purgantia, sine ullo discrimine, modo vacuo ventriculo assumantur. Nec refert quicquid dicatur de amaris folis, nam a vi purgativâ & non amarâ agunt; etenim Colocynthis quæ purgantium omnium amarissima est, tantum abest ut Vermes peculiariter necet, ut e contrario hos in suis pomis vel foliis vivere & parere finit. Hic ergo in usu veniunt Scammonium, Jalappa, Agaricum, &c. quæ contrita cum Saccharo convenientissime exhiberi possint. Quin & Clysmata & Unguenta externe fricata maxime profunt; præsertim ubi Infans nihil per Os assumet; hæc autem ex prædictis facile colligantur & componantur. His si adhibeatur summa cura ut omnia vermes generantia vel nutrientia §. 2. evitentur, satis cito efficiatur sanatio; quæ apparet a vermibus vivis vel mortuis excretis, vel specie mucis cum facibus expulsis; nam postquam enecati sunt, citro putrescunt & mucosi fiunt, unde insigniter errant, qui putant

DISUTATIO MEDICA

tant vermes non necari, nisi par alvum ut vermes exeant.

En B. L. quæ de Morbis Infantum, pro specimen inaugurali exhibere decrevi. Plura, fateor, pulchra addere potuiffem, & forte addenda erant; sed moles nimia jam, temporisque penuria, & materiæ gravitas, ne latius exspatiarer, obstitere: hinc ut eodem animo, quo ego tibi offero, pauca hæc accipias, enixe rogo, obsecroque.

F I N I S.

